

กม.ยาสูบไทย'ล้ำหลัง-ตกยุค'

ศจย.เผย22ปีลดนักสูบบุหรี่ใหม่ได้แค่5แสน/เล็ดลอดไปได้หลายล้าน

กรุงเทพฯ ● ศจย.จัดประชุม "ผู้ผลิตพบผู้ใช้ ผลงานวิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ" ซึ่ง กม.ควบคุมยาสูบไทยไม่ทันสมัย ตั้งแต่ปี 34-58 สามารถลดนักสูบบุหรี่ใหม่ได้เพียง 5 แสนคน ที่เล็ดลอดไปได้ กลายเป็นนักสูบบุหรี่เก่าหลายล้านคนในปัจจุบัน ซึ่งต้องมีการปรับปรุง กม.เข้าถึงทุกกลุ่ม ไม่เหลื่อมล้ำ

วันที่ 20 พ.ย. ที่อาคารสาธารณสุขวิศิษฐ์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีการประชุม "ผู้ผลิตพบผู้ใช้ ผลงานวิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ" จัดโดยศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) โดย ทพญ.ดร.ศิริวรรณ พิทยรังสฤษฏ์ ผู้อำนวยการ ศจย. กล่าวว่า ผลการประเมินการปฏิบัติตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบของประเทศไทย ในปี พ.ศ.2559 โดยคณะทำงานวิชาการของ ศจย.ร่วมกับภาคีเครือข่ายและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง พบว่ากฎหมายในหลายมาตรายังมีข้อบกพร่องไม่ทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งโจทย์ของงานวิจัยคือ จะทำอย่างไรให้การควบคุมทันต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และให้สอดคล้องกับอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ไม่ใช่มีการคิดแผนการควบคุมไว้ 10 ปีข้างหน้า แต่กว่าจะถึงเวลานั้นบริบททางสังคมก็อาจจะเปลี่ยนแปลงไปแล้ว ดังเช่นในปี พ.ศ.2534-2558 มีการควบคุมนักสูบบุหรี่ใหม่ ตาม พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2535 อย่างหนัก จนสามารถลดจำนวนนักสูบบุหรี่ใหม่ได้ถึง 5 แสนคน แต่ขณะเดียวกัน การดำเนินการควบคุมกลับไม่สอดคล้องกับเมื่อ 10 ปีก่อนหน้า ที่มาตรการ

ควบคุมนักสูบบุหรี่ใหม่เอาไม่อยู่ ส่งผลให้มีจำนวนนักสูบบุหรี่เก่ามีหลายล้านคนในปัจจุบัน

ดังนั้นภาพรวมในการดำเนินงานที่จำเป็น ในการออกกฎหมายรอง ตาม พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการบังคับใช้กฎหมาย จะต้องมีการเพิ่มองค์ความรู้ รายละเอียดอนุบัญญัติที่ทันต่อเหตุการณ์ต่อประชาชน การศึกษา การควบคุมที่ทันต่อเหตุการณ์ อาจจะศึกษาจากต่างประเทศที่มีการออกกฎหมายก่อนหน้าแล้ว เพื่อลดความเสี่ยงในการโดนบริษัทอุตสาหกรรมฟ้องร้อง การเพิ่มงานวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อรณรงค์เพื่อการลด ละ เลิกผลิตภัณฑ์ยาสูบ (มาตรา 36) (ภายใน 180 วัน) และเพิ่มพื้นที่ประกาศต่างๆ อย่างไรก็ตาม การเกิดนวัตกรรมควบคุมต่างๆ ก็ต้องยึดหลักความเสมอภาค การเสนอให้มีการใช้แอปพลิเคชันต่างๆ หรือสติ๊กเกอร์ไลน์ เป็นสิ่งที่น่าสนใจ แต่ก็ต้องมีการนำเสนอกับคนได้ในทุกๆ กลุ่ม ศจย.จะได้มีการติดตามงานของคณะกรรมการควบคุมยาสูบ ทั้งในระดับจังหวัด ระดับชาติ รวมทั้งกรมสรรพสามิตที่มีหน้าที่เรียกเก็บเงินกับบริษัทอุตสาหกรรมยาสูบว่าจะมีการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบในระยะเปลี่ยนผ่าน พ.ร.บ.อย่างไร เพื่อ

นำมาใช้ศึกษาในงานวิจัยต่อไป

พศ.ดร.เอื้ออารีย์ อึ้งจะนิล อาจารย์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและคำพิพากษาของศาลต่างประเทศเกี่ยวกับมาตรการของบุหรี่แบบเรียบว่า กรอบสัญญาขององค์การอนามัยโลกว่าด้วยการควบคุมยาสูบ (FCTC) ที่องค์การอนามัยโลกออกเพื่อให้ประเทศสมาชิกใช้ปฏิบัติตาม ในมาตรา 11 การบรรจุหีบห่อและฉลากของผลิตภัณฑ์ยาสูบ (รูปแบบซองบุหรี่พร้อมป้ายค่าเตือน) และมาตรา 13 การโฆษณา ยาสูบ การส่งเสริมยาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบและการให้การสนับสนุนโดยยาสูบ (ห้ามโฆษณาโดยเด็ดขาด) ใช้ในมาตรการการควบคุมซองบุหรี่แบบเรียบ หรือซองบุหรี่ที่จะต้องไม่มีการโฆษณาที่ดึงดูด และการควบคุมจะต้องไม่สุดโต่งและได้สัดส่วน ซึ่งในต่างประเทศได้เกิดการฟ้องร้องกันระหว่างรัฐบาลและบริษัทอุตสาหกรรมยาสูบ ยกตัวอย่างใน 3 ประเทศที่ได้มีการพิพากษาให้คดีเป็นที่สิ้นสุดไปแล้ว คือ ประเทศออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร และฝรั่งเศส โดยแม้จะมีการพิพากษาที่แตกต่างกัน แต่ประเด็นที่มักมีการฟ้องร้องจะมีทิศทางและรูปแบบเดียวกัน

"หากประเทศไทยจะนำบทเรียนจากกฎหมายนานาชาติเพื่อมาปรับใช้ในการดำเนินการควบคุมยาสูบ ก็ต้องระวังใน 2 เรื่อง คือ เรื่องการไม่เลือกปฏิบัติ และการได้สัดส่วนไม่มีการลบล้างข้อบังคับ"